

DE KALDER HENDE ULÆKRE UMA

Uma er en helt normal 18-årig nepaleser, men hun bliver anset for at være så uren, at hun ikke må være i sine venners køkken.

Uma er 18 år, bor i Nepal, og hun er i mange af sine landsmænds øjne uren.

Når Uma går med sin veninde hjem efter skole, går hun sjældent ind i familiens køkken. Venindens forældre kan ikke lide, at Uma er i det rum, hvor de laver mad. Det er ulækkert, synes de.

»Hvis forældrene er hjemme, så går jeg ikke derud,« siger Uma.

Uma er ikke mere beskidt end andre mennesker, men hun er det, man kalder dalit – eller kasteløs – og i Nepal betyder det, at mange andre mennesker tror, at man er uren, ja, nærmest ulækker og mindre værd end andre.

Kastesystemet, der især er udbredt i Nepal, Indien og Bangladesh, er mange hundrede år gammelt. Dengang var det normalt, at man som voksen havde det samme arbejde, som ens forældre havde haft. Hvis ens far havde været skomager, blev man selv skomager, havde han været bonde, blev man selv bonde, osv. Det var ikke alle typer arbejde, der blev anset for at være lige så fint som andet. Det var særlig fint at være præst eller lærer, mens det var mindre fint at være tjener eller arbejdsmand.

Denne tankegang har overlevet helt til i dag, hvor folk stadig er delt ind i grupper, der i gamle dage var knyttet til en bestemt type arbejde. Det er det, man kalder kaster. Dem er der fire af: Brahim, der i gamle dage var præster og lærere, Kshatriya, der var

soldater, politikere og adelsfolk, Vaishyaer, der var forretningsfolk og håndværkere, og Sudra, der var bønder og arbejdere.

Der er også en femte gruppe: Dalitterne. De lavede i gamle dage det allermest nedværdigende arbejde, som ingen andre ville lave, som f.eks. at tømme toiletspande. Fordi de lavede det mest ulækre arbejde, blev dalitterne anset for at være urene.

I dag laver man ikke nødvendigvis den slags arbejde, blot fordi man er dalit, men kastesystemet har eksisteret så længe, at det er svært at slippe af med. Uma har et efternavn, der viser, at hun er dalit, men ellers er hun fuldstændig ligesom de klassekammerater, som ikke er dalitter.

Alligevel bliver hun og andre dalitter behandlet anderledes. Det kan være svært at få et godt arbejde, hvis man er dalit. Der er også templer, hvor dalitter ikke har ret til at bede. Uma har også oplevet, at hun er blevet nægtet adgang til at hente vand ved landsbyens fælles vandhane.

»Du er dalit,« fik hun at vide, »du har ikke ret til at hente vand her.«

Da systemet har eksisteret så længe, er det svært at ændre folks syn på dalitter, men det bliver langsomt bedre, og Umas veninde tænker ikke som sine forældre.

»Når hendes forældre ikke er hjemme, siger hun: 'kom ind, sæt dig,' og får mig til at sætte mig i køkkenet alligevel,« siger Uma med et smil.